

Svar (21/1 01)**Ministeren for udviklingsbistand (Anita Bay Bundegaard):**

Mozambique blev i november 2000 ramt af flere tragiske hændelser, som chokerede alle, der har fulgt den positive politiske og økonomiske udvikling i landet. Den 9. november blev op til 41 mennesker dræbt under sammenstød flere steder i landet mellem politi og demonstranter fra oppositionspartiet RENAMO. Natten mellem den 21. og 22. november døde 75 ud af over 90 fanger, der over en periode var blevet indespærret i ét rum i fængslet i byen Montepuez i den nordlige provins Cabo Delgado efter demonstrationerne den 9. november. Antallet af døde som følge af indespærringen nåede ifølge officielle tal op på 84. Den 22. november blev journalist Carlos Cardoso myrdet på åben gade i Maputo.

Mozambiques regering har nedsat en parlamentarisk kommission til at foretage en officiel undersøgelse af forløbet omkring dødsfaldene i Montepuez, og resultatet af denne undersøgelse forventes at foreligge i første halvdel af marts måned i år. Umiddelbart efter mordet på Carlos Cardoso bad regeringen om politiassistance fra regionen og fra Interpol til opklaring af drabet. Regeringen bad desuden EU-medlemslande om støtte hertil, hvilket er sket.

Forholdene omkring hændelserne i Montepuez og mordet på Carlos Cardoso bør afklares hurtigt og i åbenhed både af hensyn til de efterladte og af hensyn til retssikkerheden. Den danske ambassade i Maputo følger udviklingen nøje i samarbejde med såvel EU-kredsen som andre ligesindede repræsentationer. Danmark har ligeledes ydet støtte til en undersøgelse af hændelserne i Montepuez foretaget af menneskerettighedsorganisationen LHD (Mozambican League of Human Rights) og andre lokale NGO'er. Undersøgelsen bidrog til at afklare hændelsesforløbet nærmere og mandede ud i en anbefaling om nedsættelse af en parlamentarisk undersøgelseskommission.

Danmark har ved flere lejligheder rejst hændelserne i Montepuez og drabet på Carlos Cardoso i EU-kredsen, hvilket bl.a. førte til en EU-erklæring i november 2000 om situationen i Mozambique, hvori EU fordømmer anvendelsen af vold som et middel til at nå politiske mål og dybt beklager de overgreb, som demonstrationerne den 9. november gav anledning til, og udtrykker stærk foruroligelse over de tab af men-

neskeliv, der blev resultatet af overgrebene. EU understreger, at ansvaret for, at de hidtidige fremskridt i Mozambique konsolideres, og at hele landet kan gennemgå en afbalanceret udvikling, først og fremmest ligger hos regeringen og de politiske kræfter i Mozambique.

I den seneste rapport fra EU-formandskabet fra januar i år opfordrer EU-kredsen til, at undersøgelserne omkring mordet på Carlos Cardoso gennemføres af relevante myndigheder i Mozambique så hurtigt som muligt og i fuld åbenhed. Europa-Parlamentet har i en udtalelse fra 14. december 2000 krævet, at der nedsættes en undersøgelseskommission for at finde frem til Carlos Cardosos mordere.

Danmark vil, i det omfang det er muligt, både bilateralt og sammen med sine EU-partnere bidrage aktivt til relevante tiltag, der vurderes at kunne fremme opklaringen af omstændighederne bag hændelserne i Montepuez og af mordet på Carlos Cardoso. Eventuelle yderlige skridt fra EU's side afventer rapporten fra den parlamentariske kommission, der undersøger omstændighederne omkring dødsfaldene i Montepuez.

Udenrigsministeriet vil fortsat følge opklaringen af sagerne tæt og presse på for at sikre, at Mozambiques regering aktivt arbejder for en opklaring af de tragiske hændelser.

Spm. nr. S 1596

Til ministeren for udviklingsbistand (9/2 01) af: **Kaj Stilinger (SF):**

»Hvilke initiativer vil den danske regering fremover tage for at sikre menneskerettigheder og pressefrihed i Mozambique?«

Svar (21/2 01)**Ministeren for udviklingsbistand (Anita Bay Bundegaard):**

Danmark er ledende donor i samarbejdet med Mozambique om udvikling og styrkelse af rets-sektoren i landet, der anses som en forudsætning for at kunne styrke de grundlæggende menneskerettigheder og dermed fremme den demokratiske udvikling i Mozambique.

I 1991 blev der bevilget 15,5 mio. kr. til et projekt med det formål at medvirke til en forbed-